

Bruselj, 26. avgust 2026
(OR. en)

12326/26

ENFOPOL 282
JAI 1050

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	29. julij 2026
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2026) 408 final
Zadeva:	POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU o izvajanju Direktive (EU) 2019/1153 o določitvi pravil za lažjo uporabo finančnih in drugih informacij za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona nekaterih kaznivih dejanj ter o razveljavitvi Sklepa Sveta 2000/642/PNZ, vključno z oceno potrebe po razširitvi opredelitve finančnih informacij in sorazmernosti te razširitve

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2026) 408 final.

Priloga: COM(2026) 408 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 29.7.2026
COM(2026) 408 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju Direktive (EU) 2019/1153 o določitvi pravil za lažjo uporabo finančnih in drugih informacij za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona nekaterih kaznivih dejanj ter o razveljavitvi Sklepa Sveta 2000/642/PNZ, vključno z oceno potrebe po razširitvi opredelitve finančnih informacij in sorazmernosti te razširitve

1. UVOD

Direktiva (EU) 2019/1153 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o določitvi pravil za lažjo uporabo finančnih in drugih informacij za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona nekaterih kaznivih dejanj ter o razveljavitvi Sklepa Sveta 2000/642/PNZ (v nadaljnjem besedilu: Direktiva) je začela veljati 31. julija 2019. Šestindvajset držav članic EU (tj. vse razen Danske), ki jih Direktiva zavezuje, je moralo do 1. avgusta 2021 sprejeti zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo.

Splošni cilj Direktive je organom preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj olajšati dostop do finančnih informacij¹ ter s tem prispevati k širšim politikam na področju notranjega trga in varnosti za preprečevanje pranja denarja in kriminalnih dejavnosti ter boj proti njim. V Direktivi so določena pravila, ki organom preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj zagotavljajo dostop do centraliziranih registrov bančnih računov, vzpostavljenih leta 2015 z Direktivo (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta² (v nadaljnjem besedilu: veljavna direktiva o preprečevanju pranja denarja). V njej so določene tudi zahteve za lažjo izmenjavo informacij med organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter finančnoobveščevalnimi enotami na nacionalni in čezmejni ravni ter sodelovanje teh akterjev z Europolom. Za ta dostop in izmenjavo informacij velja sklop specifičnih zaščitnih ukrepov za varstvo podatkov.

V tem poročilu je pregledano izvajanje Direktive³ in ocenjen prenos Direktive v nacionalno pravo držav članic. **Čeprav je večina držav članic Direktivo prenesla pravilno, nekatera vprašanja ostajajo nerešena.** Hkrati so v poročilu ob upoštevanju načela obremenitvenega testiranja pravnega reda EU ter politike Komisije za poenostavitev in zmanjšanje bremena ocenjene povezave Direktive z drugimi zakonodajnimi instrumenti na ravni EU.

To poročilo vključuje tudi oceno potrebe po razširitvi opredelitve finančnih informacij iz Direktive in sorazmernosti te razširitve. To se zahteva s členom 21(3) Direktive, v skladu s katerim mora Komisija po potrebi predložiti tudi zakonodajni predlog. Ocena, ki temelji na vprašalnikih za strokovne delavce in razpravah s finančnoobveščevalnimi enotami ter organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, kaže, da obstajajo nekateri izzivi glede zmožnosti organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj za pridobivanje in obdelavo finančnih informacij, pa tudi nekatere nedavne izboljšave in primeri dobre prakse, ki bi lahko pomagali odpraviti obstoječe ovire, ne da bi se pri tem izključila možnost, da se lahko v prihodnosti sprejmejo ukrepi – vključno z razširitvijo opredelitve finančnih informacij – za izboljšanje zmožnosti organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj za *sledenje denarju*, kar vključuje preiskovanje finančnih transakcij za pridobivanje informacij ali dokazov o kaznivem dejanju, osumljencu ali kriminalni mreži ter za identifikacijo nezakonito pridobljenega premoženja, ki ga je mogoče začasno zavarovati in odvzeti.

¹ Direktiva zajema organe, pristojne za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj, kot jih imenujejo države članice; zajeti so lahko tudi davčni organi in protikorupcijske agencije, če so v skladu z nacionalnim pravom pristojni za te naloge.

² Direktiva (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES (UL L 141, 5.6.2015, str. 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/849/oj>).

³ Člen 21(1) Direktive.

Opozoriti je treba, da izvajanje Direktive poteka v okviru nadaljnjih izboljšav okvira EU za boj proti pranju denarja in pridobivanju finančnih sredstev s kaznivimi dejanji, kar je področje, ki je poudarjeno v evropski strategiji notranje varnosti (ProtectEU)⁴. Sozakonodajalca sta leta 2024 sprejela **šesti sveženj o preprečevanju pranja denarja**, ki vključuje Direktivo (EU) 2024/1640 Evropskega parlamenta in Sveta (v nadaljnjem besedilu: nova direktiva o preprečevanju pranja denarja)⁵, Uredbo (EU) 2024/1624 Evropskega parlamenta in Sveta⁶ in Uredbo (EU) 2024/1620 Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi novega organa EU za preprečevanje pranja denarja⁷ **ter Direktivo (EU) 2024/1260 Evropskega parlamenta in Sveta**⁸, ki bo med drugim omogočala odvzem premoženja nepojasnjenega izvora. Direktiva je bila istega leta⁹ spremenjena, da bi se organom omogočil čezmejni dostop do informacij o bančnih računih. Ta sprememba ne spada na področje uporabe tega poročila o izvajanju¹⁰.

Ko bo prenovljeni pravni okvir v celoti uveden v praksi, bo finančnoobveščevalnim enotam olajšal zagotavljanje boljših finančnih obveščevalnih podatkov ter izboljšal zmožnost organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, zlasti uradov za odvzem premoženjske koristi, za sledenje nezakonito pridobljenega premoženja.

2. ANALIZA PRENOSA DIREKTIVE V DRŽAVAH ČLANICAH

Ta oddelek vsebuje pregled prenosa Direktive v nacionalno pravo v državah članicah, pri čemer sta ocenjeni popolnost in skladnost nacionalnih zakonov in drugih predpisov z zahtevami iz Direktive.

2.1 Imenovanje pristojnih organov

V skladu s **členom 3(1)** Direktive mora vsaka država članica izmed svojih **organov**, pristojnih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj, **imenovati** pristojne organe, **ki so pooblaščen za dostop do njenega nacionalnega centraliziranega registra bančnih računov in iskanje po njem**. Med temi pristojnimi organi morajo biti vsaj uradi za odvzem premoženjske koristi. V skladu s **členom 3(2)** Direktive mora vsaka država članica izmed svojih organov, pristojnih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj, imenovati pristojne organe, ki lahko od finančnoobveščevalne enote **zahtevajo in prejema** finančne informacije ali finančno analizo. Vseh 26 zadevnih držav

⁴ [EUR-Lex – 52025DC0148 – SL – EUR-Lex](#).

⁵ Direktiva (EU) 2024/1640 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2024 o mehanizmi, ki jih morajo vzpostaviti države članice za preprečevanje uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Direktive (EU) 2019/1937 ter spremembi in razveljavitvi Direktive (EU) 2015/849 (UL L, 2024/1640, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj>).

⁶ Uredba (EU) 2024/1624 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2024 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma (UL L, 2024/1624, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj>).

⁷ Uredba (EU) 2024/1620 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2024 o ustanovitvi organa za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter o spremembi uredb (EU) št. 1093/2010, (EU) št. 1094/2010 in (EU) št. 1095/2010 (UL L, 2024/1620, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj>).

⁸ Direktiva (EU) 2024/1260 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. aprila 2024 o povrnitvi in odvzemu premoženja (UL L, 2024/1260, 2.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1260/oj>).

⁹ Direktiva (EU) 2024/1654 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2024 o spremembi Direktive (EU) 2019/1153 glede dostopa pristojnih organov do centraliziranih registrov bančnih računov prek sistema povezovanja in tehničnih ukrepov za lažjo uporabo evidenc transakcij (UL L, 2024/1654, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1654/oj>).

¹⁰ V skladu s členom 2 Direktive (EU) 2024/1654 „[d]ržave članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 10. julija 2027“.

članic je **člen 3** Direktive **preneslo pravilno**. Seznam imenovanih pristojnih organov po državah članicah je na voljo na strani [Pranje denarja – migracije in notranje zadeve – Evropska komisija](#)¹¹ in v prilogi k temu poročilu.

2.2 Dostop pristojnih organov do informacij o bančnih računih

V skladu s **členom 4(1)** Direktive morajo države članice zagotoviti, da so pristojni organi, imenovani na podlagi člena 3(1) Direktive, **pooblaščen za to, da neposredno in takoj dostopajo do informacij o bančnih računih ter iščejo po njih**, kadar je to potrebno za opravljanje njihovih nalog za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona hudega kaznivega dejanja ali podpiranja kazenske preiskave v zvezi s hudim kaznivim dejanjem. **Člen 5** Direktive vsebuje **pogoje**, pod katerimi lahko pristojni organi dostopajo do informacij o bančnih računih in iščejo po njih: iskanje po centraliziranem registru bančnih računov izvaja izrecno imenovano osebo ob visokih standardih zaupnosti, in sicer samo za vsak primer posebej, pri čemer je treba s tehničnimi in organizacijskimi ukrepi zagotoviti varstvo podatkov.

Člen 6 Direktive, v skladu s katerim morajo organi, ki upravljajo registre bančnih računov, voditi **dnevnik dostopov in iskanj**, ki jih izvedejo pristojni organi, določa minimalno vsebino teh dnevnikov: sklic na dosje, datum in čas poizvedbe ali iskanja, vrsto podatkov, uporabljenih za poizvedbo ali iskanje, identifikator rezultatov, naziv imenovanega pristojnega organa, ki je vpogledal v register, in identifikator uradnika, ki je izvedel poizvedbo ali iskanje. Poleg tega morajo pooblaščen osebe za varstvo podatkov redno preverjati dnevnik, ki jih je treba na zahtevo dati na voljo tudi pristojnemu nacionalnemu nadzornemu organu in jih izbrisati pet let po nastanku.

Na splošno se s **prenosom** navedenih členov Direktive v državah članicah **omogoči**, da imajo pristojni organi **hiter dostop do informacij o bančnih računih**, hkrati pa se zagotavlja varnost podatkov.

Več držav članic ni pravilno preneslo nekaterih zahtev iz člena 5. To zadeva zlasti zahtevo, da mora osebo ohranjati visoko raven poklicnih standardov zaupnosti in varstva podatkov, zahtevo, da mora tako osebo imeti visoko integriteto in biti ustrezno usposobljeno, ter zahtevo po tehničnih in organizacijskih ukrepih, ki zagotavljajo varstvo podatkov v skladu z visokimi tehnološkimi standardi. Vendar je treba opozoriti, da več držav članic te zahteve uporablja v praksi, čeprav v svojem nacionalnem pravu nimajo specifične pravne določbe v zvezi s tem.

Vse zadevne države članice vodijo dnevnik za spremljanje dostopa do informacij o bančnih računih in iskanja po njih s strani imenovanih pristojnih organov. Vendar so nekatere težave v zvezi s skladnostjo še vedno nerešene. V dveh primerih sta organa, ki vodita dnevnik, tudi organa, ki dostopata do informacij, ne pa upravljavca nacionalnega centraliziranega registra bančnih računov. V nekaterih primerih določbe za prenos ne zagotavljajo, da dnevniki vsebujejo vso zahtevano vsebino, ali pa določajo obdobja hrambe dnevnikov, ki niso skladna s petletnim obdobjem, ki se zahteva z Direktivo.

Opozoriti je treba, da so zahteve iz člena 6 Direktive bolj specifične od splošnih zahtev za organe preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj glede obdelave osebnih

¹¹ Neposredna povezava: https://home-affairs.ec.europa.eu/competent-authorities-designated-pursuant-article-3-directive-eu-20191153_en.

podatkov, kot so določene v Direktivi (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta¹², v kateri so določeni zaščitni ukrepi, ki ustrezajo zahtevam glede dostopa do informacij iz Direktive. Ugotovljene vrzeli pri prenosu se pogosto nanašajo na vidike, pri katerih so bile z Direktivo uvedene zahteve, ki so bolj specifične od tistih iz Direktive (EU) 2016/680. Na primer, medtem ko se s členom 25(1) navedene direktive zahteva, da se nadzornemu organu na zahtevo omogoči dostop do dnevnikov, ki „omogočajo utemeljitev, opredelitev datuma in časa takih dejanj ter, če je to mogoče, identifikacijo osebe, ki je vpogledala v osebne podatke ali jih razkrila“, gre člen 6 Direktive še korak dlje, saj se z njim zahteva evidentiranje edinstvenega identifikatorja, rezultatov ali sklica na nacionalni dosje, od pooblaščenih oseb za varstvo podatkov za centralizirane registre bančnih računov pa redno preverjanje dnevnikov, pri čemer določa tudi specifična obdobja hrambe, po katerih je treba dnevnike izbrisati.

2.3 Izmenjava informacij med pristojnimi organi in finančnoobveščevalnimi enotami na nacionalni ravni ter med pristojnimi organi ali finančnoobveščevalnimi enotami na mednarodni ravni

Poglavje III Direktive (členi 7 do 10) vsebuje določbe za olajšanje sodelovanja na nacionalni ravni med finančnoobveščevalnimi enotami ter organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, pri čemer finančnoobveščevalne enote organom preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj zagotavljajo finančne informacije in analize, organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj pa finančnoobveščevalnim enotam zagotavljajo informacije v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem kaznivih dejanj. Navedeni členi omogočajo posredovanje teh informacij drugim državam članicam ter določajo pravila o izmenjavi informacij med finančnoobveščevalnimi enotami različnih držav članic ter o izmenjavi informacij, ki jih organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj pridobijo od svojih finančnoobveščevalnih enot, z organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj drugih držav članic.

2.3.1 Izmenjava informacij med pristojnimi organi in finančnoobveščevalnimi enotami na nacionalni ravni

V skladu s členom 7 Direktive morajo finančnoobveščevalne enote na zahtevo in za vsak primer posebej sodelovati s svojimi pristojnimi nacionalnimi organi, imenovanimi v skladu s členom 3(2) Direktive, tako da jim zagotovijo **finančne informacije**, ki jih že imajo, ali **finančne analize**, ki jih pripravijo. Člen 7(2) in (4) Direktive določa dodatne **pogoje**, ki urejajo tako izmenjavo informacij: odločitev o tem, ali se informacije posredujejo naprej, mora sprejeti finančnoobveščevalna enota, ki lahko zahtevo zavrne iz različnih razlogov, vključno z morebitnim negativnim vplivom na tekoče preiskave ali analize, nesorazmernostjo zahteve glede na legitimne interese fizične ali pravne osebe ali nepomembnostjo zahteve. V skladu s členom 7(3) Direktive morajo finančnoobveščevalne enote obrazložiti vsakršno odklonitev odgovora na zahtevo po informacijah, pri čemer lahko pristojni organ te informacije uporabi za namene, ki presegajo prvotno odobrene, le s predhodnim soglasjem zadevne finančne obveščevalne enote.

V nekaterih državah članicah so manjše vrzeli: ena država članica za prenos tega člena uporablja splošne določbe o sodelovanju med organi, druga država članica se sklicuje na

¹² Direktiva (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ (UL L 119, 4.5.2016, str. 89, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj>).

financiranje terorizma, pranje denarja in predhodna kazniva dejanja, namesto da bi se sklicevala na področje uporabe Direktive, tj. huda kazniva dejanja, tretja država članica pa finančnoobveščevalni enoti ne omogoča, da bi odgovarjala na zahteve vseh imenovanih organov, temveč le pravosodnih. Enako velja za dodatne pogoje, ki urejajo izmenjavo informacij in v zvezi s katerimi so v nekaterih državah članicah še vedno vrzeli pri prenosu.

V skladu s **členom 8** Direktive morajo države članice zagotoviti, da njihovi imenovani **pristojni organi** pravočasno **odgovorijo** na zahteve po **informacijah v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem kaznivih dejanj**, ki jih vloži nacionalna **finančnoobveščevalna enota**, za vsak primer posebej, če so te informacije potrebne za preprečevanje in odkrivanje pranja denarja, povezanih predhodnih kaznivih dejanj in financiranja terorizma ter za boj proti njim.

Vseh 26 zadevnih držav članic je svojim **finančnoobveščevalnim enotam** omogočilo, **da odgovarjajo na zahteve po finančnih informacijah ali analizah, ki jih vložijo imenovani pristojni organi**, in od teh organov zahteva, da odgovorijo na zahteve finančnoobveščevalnih enot po informacijah v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem kaznivih dejanj.

Pri ocenjevanju uporabe členov 7 in 8 Direktive v širšem okviru bi bilo treba poudariti dva elementa. Prvič, nova direktiva o preprečevanju pranja denarja od leta 2024 podrobno ureja odgovore na zahteve pristojnih organov po informacijah in dostop do informacij v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem kaznivih dejanj, pri čemer določa načela, kot je avtonomija finančnoobveščevalnih enot pri razširjanju informacij, in spodbuja neposreden dostop finančnoobveščevalnih enot do informacij v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem kaznivih dejanj¹³. Nova direktiva o preprečevanju pranja denarja v nekaterih pogledih ne le presega Direktivo, temveč bi lahko tudi nekatera manjša neskladja in prekrivanja med ustreznimi določbami nove direktive o preprečevanju pranja denarja in Direktive povzročila določeno stopnjo negotovosti pri izvajanju obeh instrumentov s strani nacionalnih organov¹⁴. Drugič, kot je bilo podrobneje obravnavano v analizi v oddelku III tega poročila, so številne države članice vzpostavile učinkovite mehanizme za sodelovanje med finančnoobveščevalnimi enotami ter organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, od napotitve uradnikov za zvezo v prostore drug drugega do ustanovitve medagencijskih projektnih skupin, ki presegajo model zahteve in odgovora, ki je urejen z Direktivo.

2.3.2 Izmenjava informacij med finančnoobveščevalnimi enotami različnih držav članic

¹³ Glej zlasti člen 21(1), točka (c), nove direktive o preprečevanju pranja denarja, ki finančnoobveščevalnim enotam zagotavlja neposreden ali posreden dostop do informacij v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem kaznivih dejanj (v členu 21(3) navedene direktive je pojasnjeno, da „se FIU, kadar je to mogoče, odobri neposreden dostop“ do teh informacij), in člen 22 navedene direktive, ki finančnoobveščevalnim enotam omogoča, da pravočasno odgovorijo na utemeljene zahteve po informacijah, ki jih zaradi razlogov, ki se nanašajo na pranje denarja, s tem povezana predhodna kazniva dejanja ali financiranje terorizma, vloži določen krog organov.

¹⁴ Na primer, to, da nova direktiva o preprečevanju pranja denarja predvideva možnost neposrednega dostopa finančnoobveščevalne enote do informacij v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem kaznivih dejanj (medtem ko člen 8 Direktive ureja le dostop na zahtevo), da finančnoobveščevalni enoti omogoča, da odgovori javnim organom, katerih naloga je preiskovanje ali pregon pranja denarja, s tem povezanih predhodnih kaznivih dejanj ali financiranja terorizma, ali javnim organom, katerih naloga je sledenje, zaseg ali začasno zavarovanje in odvzem sredstev, pridobljenih s kriminalnimi dejavnostmi (medtem ko člen 7 Direktive finančnoobveščevalni enoti omogoča le, da odgovori imenovanim organom), ter da mora v skladu z njo organ finančnoobveščevalni enoti posredovati povratne informacije, kar je obveznost, ki v Direktivi ni predvidena.

V skladu s **členom 9** Direktive morajo države članice zagotoviti, da imajo njihove **finančnoobveščevalne enote** v izjemnih in nujnih primerih **pravico do izmenjave** finančnih informacij ali finančnih analiz, ki bi lahko bile pomembne za obdelavo ali analizo informacij v zvezi s terorizmom ali organiziranim kriminalom, povezanim s terorizmom.

Vseh 26 zadevnih držav članic je to zahtevo preneslo pravilno. V zvezi s tem je treba opozoriti, da člen 31(7) nove direktive o preprečevanju pranja denarja od maja 2024 presega zahtevo iz člena 9 Direktive, saj morajo v skladu z njim finančnoobveščevalne enote v izjemnih in nujnih primerih na medsebojne zahteve odgovoriti v enem delovnem dnevu. Ta nova obveznost zagotavlja večjo jasnost glede obveznosti finančnoobveščevalnih enot v primerih, ki jih ureja člen 9 Direktive, na primer z določitvijo enodnevnega roka za zagotovitev informacij, hkrati pa ima tudi širše področje uporabe, saj ni omejena na terorizem ali organizirani kriminal, povezan s terorizmom.

2.3.3 Izmenjava informacij med pristojnimi organi različnih držav članic

V skladu s **členom 10(1)** Direktive morajo države članice svojim imenovanim **pristojnim organom** omogočiti, da si **finančne informacije ali finančne analize**, ki jih pridobijo od finančnoobveščevalne enote svoje države članice, na zahtevo in za vsak primer posebej **izmenjajo z imenovanimi pristojnimi organi drugih držav članic**. V skladu s to določbo je treba te informacije uporabljati le za namen, za katerega so bile zahtevane ali zagotovljene. Te informacije se lahko uporabijo za drugačne namene ali jih lahko drugi organi uporabijo le, če je bilo pridobljeno predhodno soglasje finančnoobveščevalne enote, ki jih je zagotovila.

Države članice so zagotovile, da **lahko njihovi imenovani pristojni organi informacije, ki jih zagotovi njihova finančnoobveščevalna enota, izmenjujejo z enakovrednimi organi** v drugih državah članicah, pri čemer so v nekaterih državah članicah še vedno nekatere vrzeli pri prenosu. Zakonodaja ene države članice na primer njenemu imenovanemu pristojnemu organu omogoča izmenjavo osebnih podatkov med državami članicami, pri čemer na splošno – brez izrecne navedbe – zajema tudi finančne informacije ali finančne analize. V dveh državah članicah je bil člen 10 Direktive prenesen brez izrecnega sklicevanja na omejitev namena ali predhodno soglasje. Vendar sta omejitev na prvotni namen in predhodno soglasje finančnoobveščevalne enote, ki zagotovi informacije, zdaj določena v členu 34 nove direktive o preprečevanju pranja denarja. Navedeni člen finančnoobveščevalnim enotam omogoča, da uvedejo nekatere omejitve glede uporabe informacij, ki jih zagotovijo finančnoobveščevalnim enotam drugih držav članic, in določa, da morajo finančnoobveščevalne enote drugih držav članic v primeru nadaljnjega posredovanja zadevnih informacij pridobiti predhodno soglasje finančnoobveščevalnih enot, ki informacije zagotovijo. Predhodno soglasje za nadaljnje posredovanje je treba izdati takoj, zavrniti pa ga je mogoče le v omejenih okoliščinah.

Opozoriti je treba tudi, da je člen 34 nove direktive o preprečevanju pranja denarja *lex specialis* glede na Direktivo (EU) 2023/977 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁵, v kateri so že določena podrobna organizacijska in postopkovna pravila za zagotovitev ustrezne in učinkovite izmenjave informacij med organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj držav članic, tudi glede enotnih kontaktnih točkah in določitve jasnih rokov za izmenjavo informacij. Status Direktive kot *lex specialis* glede na Direktivo (EU) 2023/977 pomeni, da za izmenjavo finančnih informacij in analiz med organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja

¹⁵ Direktiva (EU) 2023/977 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o izmenjavi informacij med organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj držav članic ter razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2006/960/PNZ (UL L 134, 22.5.2023, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/977/oj>).

kaznivih dejanj velja drugačen sklop pravil v primerjavi z vrsto informacij iz člena 2(4) Direktive (EU) 2023/977: v členih 7 do 10 Direktive ni časovnih omejitev za zagotovitev, da si finančnoobveščevalne enote in pristojni organi hitro čezmejno izmenjajo finančne informacije ali analize, niti pravil, ki bi zagotavljala, da so enotne kontaktne točke s temi izmenjavami seznanjene. To razhajanje je v nasprotju z dejanskim stanjem, saj si organi pri sodelovanju v konkretni preiskavi pogosto izmenjujejo informacije o dejstvih in okoliščinah obravnavane zadeve, pri čemer so finančne informacije le del tega sklopa sledi in dokazov. Ta ločen sklop pravil za izmenjavo finančnih informacij v primerjavi z drugimi vrstami informacij bi lahko povzročil praktične izzive in ne odraža operativnih praks organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj.

2.4 Izmenjava informacij z Europolom

V poglavju IV Direktive je urejena **izmenjava informacij med organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter finančnoobveščevalnimi enotami z Europolom**. V skladu s členoma 11 in 12 Direktive morajo države članice zagotoviti, da lahko njihovi pristojni organi in finančnoobveščevalne enote Europolu na podlagi ustrezno utemeljenih zahtev in za vsak primer posebej zagotovijo informacije o bančnih računih (pristojni organi) in finančne informacije ali analize (finančnoobveščevalne enote). V skladu s členom 12(3) Direktive morajo finančnoobveščevalne enote vsakršno neizpolnitev take zahteve obrazložiti. V skladu s **členom 13(1)** Direktive se morajo izmenjave informacij z Europolom izvajati elektronsko prek orodja **SIENA** ali po potrebi mreže **FIU.Net**. V **členu 14** Direktive so obravnavane **zahteve** glede varstva podatkov za Europol, kot sta omejitev obdelave informacij, prejetih v skladu s poglavjem IV Direktive, na posebej imenovano osebo in seznanitev pooblaščenih oseb Europa za varstvo podatkov z vsako izmenjavo.

Na splošno so zadevne države članice navedene določbe prenesle pravilno, pri čemer ostajajo nerešena nekatera vprašanja glede prenosa, kot je pomanjkanje izrecnih sklicev na orodje SIENA/mrežo FIU.Net ali na obrazložitve finančnoobveščevalnih enot zaradi neizpolnitve zahteve, ki jo vloži Europol. Vendar sta tudi v tistih državah članicah, ki nimajo izrecne določbe, orodje SIENA in mreža FIU.Net privzeti kanal za komunikacijo med Europolom ter organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj oziroma finančnoobveščevalnimi enotami. Kot je razvidno iz analize v oddelku 3 tega poročila, se je z navedenimi določbami izboljšal dostop Europa do informacij o bančnih računih in finančnih informacij.

2.5 Dodatne določbe v zvezi z obdelavo osebnih podatkov in spremljanjem

V poglavju V Direktive, ki vsebuje dodatne določbe o obdelavi osebnih podatkov, je urejena izmenjava informacij med finančnoobveščevalnimi enotami ter organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, tako na nacionalni kot čezmejni ravni, ter med finančnoobveščevalnimi enotami in Europolom, kot je navedeno v členu 15, ki določa področje uporabe določb navedenega poglavja V.

V skladu s **členom 16** Direktive **morajo biti za obdelavo občutljivih osebnih podatkov**, kot so informacije, ki razkrivajo rasno ali etnično poreklo ali politična mnenja osebe, zagotovljena ustrezna jamstva, pri čemer se mora ta obdelava **izvajati v skladu z veljavnimi pravili o varstvu podatkov**. Poleg tega mora te podatke po navodilih pooblaščenih oseb za varstvo podatkov obdelovati osebe, ki ga je pooblastil upravljavec in je posebej usposobljeno. Zahteva, da lahko občutljive osebne podatke obdeluje le pooblaščen osebo, ki je opravilo posebno usposabljanje, **v nacionalnem pravu ni vedno upoštevana**. Take vrzeli pri prenosu bi lahko

izhajale iz dejstva, da Direktiva (EU) 2016/680, ki je bila sprejeta pred Direktivo, sicer že določa splošno zahtevo po zagotovitvi ustreznih jamstev pri obdelavi občutljivih podatkov, ne vsebuje pa izrecnega sklica na zahtevo po posebej usposobljenem in pooblaščenem osebju. Opozoriti je treba, da taka posebna zahteva ni določena v drugih novejših aktih Unije, s katerimi je urejena izmenjava informacij, ki je podobna tisti iz Direktive. Zato je treba upoštevati učinek različnih pravil za organe, ki ravnajo s podobnimi podatki, tj. enega sklopa pravil za ravnanje z občutljivimi podatki v splošnih situacijah in drugega sklopa pravil za ravnanje z občutljivimi podatki v okviru finančnih informacij ali kadar si informacije izmenjujejo finančnoobveščevalne enote v nujnih primerih, povezanih s terorizmom.

Poleg tega **morajo države članice v skladu s členom 17 Direktive zagotoviti, da se za vsako izmenjavo informacij vodijo evidence**, ki vsebujejo naziv in kontaktne podatke organizacije in uradnika, ki informacije zahteva, sklic na nacionalno zadevo, predmet zahteve in vse ukrepe za izvedbo teh zahtev. Te evidence je treba hraniti pet let in jih na zahtevo dati na razpolago nacionalnemu nadzornemu organu. **V zvezi s prenosom te določbe v državah članicah se je pojavilo več težav**, kot je pomanjkanje izrecnega sklica v pravu na vodenje evidenc – tudi kadar se take evidence vodijo v praksi – ali omejitve evidenc na nekatere izmenjave, na druge pa ne (v eni državi članici se na primer evidentirajo samo zahteve, ki jih vložijo finančnoobveščevalne enote).

Zdi se, da ta vprašanja v nekaterih primerih izhajajo iz dejstva, da so zahteve iz člena 17 Direktive **bolj specifične od splošnega okvira pravil o varstvu podatkov, ki se uporablja za organe preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj** ter v skladu s katerim je treba dnevnik voditi le pri uporabi sistemov avtomatizirane obdelave. Poleg tega je treba za boljše razumevanje učinka člena 17 Direktive upoštevati, da zahteve iz navedenega člena presegajo zahteve iz drugih novejših aktov Unije, s katerimi je urejena izmenjava informacij med organi, kot so Direktiva (EU) 2024/1260, nova direktiva o preprečevanju pranja denarja ali Direktiva (EU) 2023/977, ki vsebujejo manj podrobne zahteve glede vodenja evidenc, v skladu s katerimi morajo enotne kontaktne točke uvesti enotni elektronski sistem vodenja zadev. Med drugim bi bilo treba pojasniti, ali se s temi sistemi vodenja zadev že evidentirajo nekatere izmenjave informacij iz Direktive, saj organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj podatke o finančnih dejavnostih pogosto izmenjujejo skupaj z drugimi ustreznimi informacijami, povezanimi s preiskavo.

Upoštevati je treba tudi, da zahteva iz člena 17 Direktive po vodenju evidenc ustvarja upravno breme. Evidence, ki jih je treba voditi, zajemajo izmenjave med 26 finančnoobveščevalnimi enotami in skupno približno 200 imenovanimi pristojnimi organi, od katerih so nekateri – kot so pravosodni organi ali organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj – sestavljeni iz več sto oddelkov ali služb.

Nazadnje, v skladu s členom 19 Direktive morajo države članice zbirati in Komisiji predložiti **statistične podatke o številu izvedb iskanja po centraliziranem registru bančnih računov**, podatke o obsegu zahtev po informacijah, ki jih je vložil vsak organ v okviru Direktive, in podatke o ukrepanju na podlagi teh zahtev, podatke o času odgovora na te zahteve in podatke o stroških za človeške vire ali vire IT, ki so namenjeni obravnavi domačih in čezmejnih zahtev.

Na splošno se v zvezi z določbami tega poglavja še naprej porajajo številna vprašanja glede prenosa, ki so pogosto povezana z medsebojnim delovanjem več zakonodajnih instrumentov. V več primerih je bila ugotovljena skladnost v praksi, čeprav v nacionalnem pravu ni izrecnih sklicev na zadevne določbe.

3. OCENA POTREBE PO RAZŠIRITVI OPREDELITVE FINANČNIH INFORMACIJ IN SORAZMERNOSTI TE RAZŠIRITVE

V tem oddelku je ocenjeno, ali je razširitev opredelitve finančnih informacij iz Direktive in posledično tudi obsega informacij, ki so v skladu z Direktivo na voljo organom preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, potrebna in sorazmerna.

Direktiva (EU) 2019/1153 vzpostavlja sistem, v skladu s katerim lahko finančnoobveščevalna enota v vsaki državi članici krogu imenovanih pristojnih organov na zahtevo zagotovi finančne informacije, ki so opredeljene kot „vse informacije ali podatki[i], kot so podatki o finančnih sredstvih, gibanju sredstev ali finančnih poslovnih odnosih, ki jih že imajo FIU“. Pristojni organi lahko nato te informacije posredujejo enakovrednim organom v drugih državah članicah. V skladu s **členom 21(3)** Direktive **mora** Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu **poročati**, ali je **potrebno in sorazmerno razširiti opredelitev finančnih informacij** na katero koli od vrst **informacij ali podatkov, ki jih imajo javni organi ali zavezanci in s katerimi lahko finančnoobveščevalne enote razpolagajo brez uporabe prisilnih ukrepov** na podlagi nacionalnega prava.

Za izpolnitev te zahteve se v tem oddelku ocenjuje, ali morajo imeti pristojni organi možnost, da pridobijo ne le informacije, ki jih finančnoobveščevalne enote že imajo, temveč tudi druge ustrezne informacije, na primer od zasebnih podjetij in drugih organov, zlasti prek finančnoobveščevalne enote.

Ta ocena temelji na vprašalnikih, ki jih je Evropska komisija razposlala finančnoobveščevalnim enotam ter organom preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, da bi pridobila njihova mnenja, in na katere je odgovorilo 16 finančnoobveščevalnih enot ter 19 organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj iz 13 držav članic; temelji tudi na razpravah, ki so potekale novembra 2024 na srečanju s strokovnjaki za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj iz vseh držav članic, da bi se preučilo, kako okrepiti prizadevanja za boj proti pridobivanju finančnih sredstev s kaznivimi dejanji. O rezultatih vprašalnika se je razpravljalo na sestanku platforme finančnoobveščevalnih enot EU junija 2025.

Na splošno je iz povratnih informacij deležnikov razvidno, da je bil **v zadnjih letih dosežen znaten napredek pri zmožnosti organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, da dostopajo do finančnih podatkov**. To je posledica izvajanja Direktive (EU) 2019/1153, zlasti neposrednega dostopa organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj do registrov bančnih računov. Prav tako je to posledica večje ozaveščenosti držav članic, kar omogoča povečanje virov, tehnični razvoj in okrepljeno sodelovanje med nacionalnimi organi. Slednje zlasti velja za sodelovanje med organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter finančnoobveščevalnimi enotami: vse finančnoobveščevalne enote lahko pristojnim organom na zahtevo zagotovijo informacije, ki jih že imajo, zlasti informacije, ki so jim jih predhodno posredovali zavezanci v okviru svoje dejavnosti poročanja, in informacije, prejete od drugih finančnoobveščevalnih enot.

Za to zagotavljanje informacij veljajo nekateri pogoji, zlasti možnost, da finančnoobveščevalna enota v skladu z načelom avtonomije iz členov 33 in 34 nove direktive o preprečevanju pranja denarja zavrne zahtevo v skladu z razlogi za zavrnitev, določenimi v Direktivi, in omeji uporabo informacij, predloženih „samo za obveščevalne namene“, pri čemer je izključena kakršna koli morebitna uporaba kot dokaz v kazenskem postopku. Več organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj je v zvezi s takratnim členom 55 četrte direktive o

preprečevanju pranja denarja¹⁶ **opozorilo, da omejitev uporabe informacij samo za obveščevalne namene pomeni pomembno oviro**¹⁷. Polovica finančnoobveščevalnih enot, ki so izpolnile vprašalnik, je poleg tega, da lahko izmenjajo informacije, ki jih imajo, navedla, da lahko organom preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj posredujejo tudi nekatere informacije, ki jih hranijo zavezanci ali drugi javni organi, večinoma v okviru kazenskih postopkov in s sodno odobritvijo.

Poleg logike zahteve in odgovora iz Direktive so strokovni delavci opozorili tudi na prakse zunaj področja uporabe Direktive, ki bi lahko imele ključno vlogo pri izboljšanju **medagencijskega sodelovanja** s finančnoobveščevalnimi enotami, kot so napotitev uradnikov za zvezo iz organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj v finančnoobveščevalno enoto in obratno, dolgoročne ali *ad hoc* strukture medagencijskega sodelovanja ter javno-zasebna partnerstva. Ti različni **modeli**, razviti v zadnjih nekaj letih, **omogočajo izmenjavo informacij, ki je pogosto hitrejša in učinkovitejša od preprostih odgovorov na zahteve po informacijah.**

Europol je poročal tudi o znatnih koristih določb Direktive, ki mu omogočajo, da pri pristojnih organih in finančnoobveščevalnih enotah vloži zahteve po informacijah o bančnih računih in finančnih informacijah, pri čemer je **v obdobju 2023–2024 vložil več kot 160 zahtev, stopnja odgovora pa je bila 75-odstotna**. Te informacije, dopolnjene z dodatnimi navzkrižnimi preverjanji, so se izkazale za bistvene pri identifikaciji prej neznanih pomembnih osumljencev, odkrivanju skritih povezav, kartiranju kriminalnih finančnih tokov ter začasnemu zavarovanju in odvzemu nezakonito pridobljenega premoženja. Hkrati pa Europol še vedno opaža nekatere **zamude pri odgovorih**, pri čemer povprečna 50-dnevna zamuda pri odgovoru ogroža učinkovitost čezmejnih finančnih preiskav.

Kar zadeva **izzive pri pridobivanju informacij od zavezancev**¹⁸, je več vprašanj še vedno nerešenih. Nekatere od teh težav se pojavljajo tako v fazi zbiranja obveščevalnih podatkov kot med kazenskim postopkom: glede na velike količine finančnih podatkov, ki jih je treba obdelati, so organi opozorili na potrebo po enotni obliki informacij, ki jih finančni subjekti

¹⁶ Direktiva (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES (UL L 141, 5.6.2015, str. 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/849/oj>).

¹⁷ Ta omejitev med drugim izhaja iz dejstva, da se finančnoobveščevalne enote ukvarjajo z analizo sumljivih dejstev, vendar običajno niso v položaju, da bi lahko presojele, ali se kazniva dejanja izvajajo oziroma ali so bila storjena. Izmenjava dokaznega gradiva se nato izvaja prek *ad hoc* mehanizmov in kanalov za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ali pravosodnega sodelovanja. Glej poročilo platforme finančnoobveščevalnih enot EU, *Mapping Exercise and Gap Analysis on FIUs' Powers and Obstacles for Obtaining and Exchanging Information* (Pregled in analiza vrzeli v zvezi s pristojnostmi finančnoobveščevalnih enot ter ovir pri pridobivanju in izmenjavi informacij) (2016), na voljo na <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/core/api/front/expertGroupAdditionalInfo/33583/download>.

Podobno vprašanje, ki se je pojavilo v zvezi z izmenjavo davčnih informacij, je bilo rešeno po začetku veljavnosti Direktive Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023 o spremembi Direktive 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja, v kateri je določeno, da se lahko taki podatki „uporabijo za oceno, izvajanje in izvrševanje nacionalnega prava držav članic s področja davkov iz člena 2 [...] ter preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma“ (člen 16(1) prečiščene različice Direktive 2011/16/EU).

¹⁸ Subjekti, ki morajo v skladu s pravili o preprečevanju pranja denarja sprejeti ustrezne ukrepe za opredelitev in oceno tveganj pranja denarja in financiranja terorizma, kot so kreditne institucije, finančne institucije, nekateri strokovnjaki (npr. notarji, odvetniki, revizorji, zunanji računovodje itd.), ponudniki storitev za sklade ali družbe, nepremičninski posredniki, trgovci, nogometni klubi itd.

predložijo organom, tehnoloških rešitvah za obdelavo informacij iz različnih virov ter sistemih izvoza in uvoza za avtomatizacijo zahtev in prejemanja finančnih informacij prek varnih kanalov.

Poleg tega organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj pri zbiranju dokaznega gradiva v predpreiskovalni fazi informacij običajno ne morejo zahtevati neposredno od zavezancev. Glede na težave, ki jih to pomeni za organe preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj zlasti v primerih, kot so gospodarska kazniva dejanja, pri katerih je finančna sled ključna za ugotavljanje, ali so bila storjena kazniva dejanja, sta več kot dve tretjini organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, s katerimi je bilo opravljeno posvetovanje, pozvali k možnosti neposredne izmenjave informacij z zavezanci v zgodnji fazi preiskav, predvsem zaradi hitrosti. Hkrati so nekateri organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj v tej fazi raje ohranili posredniško vlogo finančnoobveščevalnih enot pri izmenjavah z zavezanci, saj to zagotavlja zaupnost preiskav, ki jih izvajajo navedeni organi.

Poleg tega, **ker je pooblastilo organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj za zahtevanje informacij od zavezancev omejeno na kazenske postopke, to pomeni uporabo evropskega preiskovalnega naloga (EPN) za čezmejno izmenjavo informacij**¹⁹. Po mnenju nekaterih organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj je to velik izziv: priznanje evropskega preiskovalnega naloga lahko traja do 30 dni, medtem ko storilci kaznivih dejanj prenesejo denar prek meja v nekaj minutah, če ne celo sekundah. Nasprotno so nekatere države članice, v katerih si lahko organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj neposredno izmenjujejo informacije z zavezanci v zgodnji fazi preiskave, navedle, da lahko hitreje izmenjujejo informacije tudi čezmejno. Hkrati je treba opozoriti, da omejitev tega pooblastila na preiskovalno fazo in zahteva po sodni odobritvi v večini držav članic kažeta na pomen varstva občutljivih informacij, kakršni so podatki o finančnih transakcijah.

Še en izziv, ki se pogosto navaja v zvezi s sodelovanjem z zavezanci, je **dostop do informacij o kriptosredstvih**. Več držav članic je opozorilo, da ponudniki storitev v zvezi z virtualnimi sredstvi, ki imajo sedež v tretjih državah, vendar ponujajo storitve v EU, ne odgovarjajo na zahteve organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj. To je znatna težava glede na to, da se s kazenskimi zlorabami kriptovalut kot načinom plačila srečujemo ne le v kibernetiki kriminaliteti, temveč vse pogostejše tudi na področjih kaznivih dejanj, kot je nedovoljen promet s prepovedanimi drogami ali tihotapljenje migrantov²⁰. Med **primeri dobre prakse**, ki so jih poudarile države članice za reševanje nekaterih izzivov pri sodelovanju z zavezanci, je vzpostavitev javno-zasebnih partnerstev med zavezanci, finančnoobveščevalnimi enotami in pristojnimi organi, v okviru katerih dinamični tokovi informacij potekajo v obe smeri, da se omogoči tesnejše in ciljno usmerjeno sodelovanje v konkretnih zadevah. Medtem ko približno polovica držav članic izvaja neko obliko javno-zasebnega sodelovanja, je to v večini primerov omejeno na izmenjavo tipologij in trendov. Kadar partnerstva omogočajo izmenjavo operativnih informacij, lahko organi in finančni akterji sodelujejo v varnem okolju, da bi odkrili in onemogočili nezakonite finančne sheme ter preiskovalcem zagotovili dragocene informacije²¹.

¹⁹ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2014/41/EU z dne 3. aprila 2014 o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah (UL L 130, 1.5.2014, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/41/oj>).

²⁰ <https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf>.

²¹ [Policy-Summary-EFIPPP-Practical-Guide-operational-cooperation-1.pdf](#).

Na splošno se je zmožnost organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj za pridobivanje in obdelavo finančnih informacij povečala, in sicer zaradi izboljšav, ki jih je prinesla Direktiva, ter drugih sprememb na področju javno-zasebnega in medagencijskega sodelovanja. Hkrati še vedno obstajajo številni izzivi, kot so nezadostne zmogljivosti za obdelavo velikih količin podatkov in ovire za organe glede izmenjave informacij z zavezanci pri zbiranju dokaznega gradiva, pa tudi čezmejni izzivi, če se upošteva hitrost, s katero se lahko denar prenaša prek meja. Nekateri modeli, razviti v zadnjih letih, zlasti javno-zasebna partnerstva, pripomorejo k reševanju teh izzivov, pri čemer bodo k boljšemu dostopu pristojnih organov do finančnih informacij prispevali tudi nedavno sprejeti zakonodajni instrumenti, kot so nova pravila o preprečevanju pranja denarja in Direktiva (EU) 2024/1260. Kar zadeva potrebo po izvajanju teh pomembnih pobud, **v tem trenutku ni mogoče sklepati o potrebi po razširitvi opredelitve finančnih informacij in sorazmernosti te razširitve.**

4. SKLEPNA UGOTOVITEV

Direktiva (EU) 2019/1153 je v veliki meri prispevala k izboljšanju zmožnosti organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, da dostopajo do finančnih in drugih informacij za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon kaznivih dejanj. **Čeprav so še vedno prisotne nekatere vrzeli, ki bi jih bilo treba odpraviti, je večina držav članic Direktivo prenesla tako, da se zagotavlja skladnost s cilji in ravno jamstev iz Direktive.** Brez poseganja v morebitne izvršilne ukrepe, ki bi jih bilo mogoče sprejeti za odpravo preostalih kršitev, bo Komisija še naprej sodelovala z državami članicami, da bi omogočila učinkovito uporabo Direktive (EU) 2019/1153. Kot prvi korak namerava leta 2026 sprejeti izvedbeni akt za zagotovitev, da bodo finančni subjekti zagotavljali evidence o transakcijah v enotni obliki po vsej EU, kar je dolgoletna zahteva organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, to pa se zahteva tudi s spremembo Direktive, sprejete maja 2024²².

Hkrati je Direktiva del širšega nabora instrumentov za boj proti pranju denarja in pridobivanju finančnih sredstev s kaznivimi dejanji, od katerih so bili nekateri nedavno okrepljeni. Glede na **politiko Evropske komisije za poenostavitev in zmanjšanje bremena** so v tem poročilu predstavljene povezave Direktive s temi instrumenti in drugimi zakonodajnimi akti, pa tudi praktične posledice nekaterih določb Direktive in njihov pomen za zagotavljanje ustreznih jamstev. Te ugotovitve so lahko podlaga za nadaljnje razprave z deležniki, da bi se obravnavali nekateri izzivi v smislu upravnega bremena in morebitnih neskladij z drugimi zakonodajnimi instrumenti.

Nenazadnje je še prezgodaj sklepati o potrebi po razširitvi opredelitve finančnih informacij in sorazmernosti te razširitve. Poleg ukrepov, uvedenih z Direktivo, obstaja še vrsta dejavnikov, ki vplivajo na zmožnost organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj za pridobivanje in obdelavo finančnih informacij in ki jih je treba še izboljšati, kot so zmožnost organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj za obdelavo velikih količin podatkov, uporaba javno-zasebnih partnerstev pri finančnih preiskavah ali hitra čezmejna izmenjava informacij. Poleg tega se še ni v celoti pokazal obseg izboljšav, ki jih prinaša nedavna zakonodaja o finančnih preiskavah, saj je zadevna zakonodaja še vedno v postopku prenosa v nacionalno pravo ali stopanja v veljavo.

²² Člen 6a Direktive (EU) 2019/1153.